

Rigsdagstidende.

1858. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 106.

Tiende Session.

33te Møde.

Onsdagen den 17de Novbr. Kl. 1.

(Fortsat.)

Formanden: Rigsdagsmanden for Veile Amts 3die Valgkreds har Ordet.

Hammerich: Naar vi betragte dette Forslag fra et almindeligt Standpunkt, saa synes det baade meget betimeligt og rimeligt, thi hvad er rimeligere, end at man i en Tid, hvor man vil see at gennemføre Frihed, da ogsaa gennemfører den i denne Retning? Dog turde det muligvis allerede fra dette Standpunkt være et Spørgsmaal, om de samme Love for Frihedens Udvikling bør følges paa det kirkelige Gebeet som de, der gjælde paa det politiske. See vi dernæst Sagen fra det egentlig kirkelige Standpunkt, saa maa bemærkes, at, skjøndt vistnok den allerældste Kirke ikke ganske havde en saadan Valgret, idetmindste maa det siges med Forbehold, saa havde dog Kirken i en meget gammel Tid en saadan Valgret med Hensyn til sine Præster, og hvad der nu nærmest vedkommer den danske Folkekirke, saa maa jeg bemærke, at den ikke først ved Reformationen fik denne Valgret, men at den havde den før, og at Reformationen kun gjensindfattede Menighedernes Valgret i dens Gyldighed. Dog maa herved tillige betænkes, at det ikke var alle Menigheder, der havde Valgretten, men at der var en ikke ubetydelig Deel af dem, hvor Kirkepatronen, den Adelige, ansatte Præsterne. Spørgsmaalet bliver da nu, om det, der, seet fra det kirkelige Standpunkt, viser sig fra tidligere Stadier at have havt indgribende

Bigtighed for Kirken, endnu kan have nogen for os paa det Stadium, hvorpaa vi nu befinde os. Thi det er jo vitterligt for Alle, at der i det, vi kalde Folkekirken, ikke blot findes forskellige Læreformer, men ogsaa forskellige Troesformer, at der i mange Henseender findes stor Forskjellighed indenfor dens Omraade. Jeg troer, vi her maa spørge Erfaringen tilraads, hvorledes det har vlist sig, hvor Menighederne have en saadan Valgret. Der er allerede tidligere af 2 ærede Talere henvist til Forholdene i Slesvig, hvor Menighederne paa mange Steder have Valgret, og den ene af disse Talere bemærkede med Føle, saavidt jeg husker, at der var en heel Deel at sige paa denne Valgret. Man kunde fremdeles henvise til vort Naboland Sverrig, hvor det Samme er Tilfældet. Saavidt jeg kjenner, hvorledes det gaaer til, hvor Menighederne have Valgret, saa gjør i Regelen altid personlige Hensyn sig i høi Grad gjældende. Jeg vil ikke sige, at der forekommer, hvad Lovforslaget søger at afværge, formelig Bestikkelse, men det beroer uhyre meget paa, om Candidaten er kjendt i Menigheden, om han kan gjøre sig personlig gjældende, om han ved personlig at henvende sig til de enkelte Menighedsmedlemmer kan stemme dem for sig, og saavidt jeg veed faaer Den gjerne Fortrinnet, som har gode Bekjendtskaber i Menigheden. Om derved Forholdet, saaledes som den ærede Forslagsstiller hentydede til, virkelig skulde blive bedre mellem Menighed og Præst, det vil jeg lade staae hen, jeg tvivler imidlertid derpaa; jeg troer ikke, at man kan sige, at Forholdet i Slesvig mellem Præst og Menighed er blevet betydelig bedre derved, at Menighederne selv have Valgret, ligesom jeg heller ikke troer, at Nogen, som